

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . . . . 8 frt
 Félévre . . . . . 4 frt
 Negyedévre . . . . 2 frt
 Vidékre 1 forinttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . . 20 frt
 Fél oldal . . . . . 10 frt
 Negyed oldal . . . . 5 frt
 Ezenfelül minden hirdetésnél
 30 kr kincst. illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca
 337. házszám.

Ugy a kezesek, mint a hirdetések ott vetetnek fel.

„Nyilttér” sora 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr és a kincstári illeték számítottatik.

Nyilt levél a „Szabadság” szerkesztőjéhez.

Zágráb, 1893. június 1.

Lenn jártam újra Aradon a magyar nemzet Golgothájánál . . . . Ujra és újra átéreztem azt a megszentelt fájdalmat, amit minden magyar szive megterem, ha azon honfi vér és honfi könny által megszentelt ereklyék közt megjelen . . .

Onnan jöttem ide, hol a magyar szó ritka mint a fehér holló. Aradról, abból a városból, amelyet mint második szülővárosomat szeretek, ahova ifjukorom tömérdek emléke vonz: egy kinzó fullánkot hoztam el, azt a hirt, hogy „az én szülővárosom a 48/49. évi szabadkai honvédek zászlóit odaajándékozta az aradi muzeumnak” . . .

Rég megirtam s ma is azt vallom, nincs szentebb föld a hazában, mint az aradi vértanumuzeum: de a szabadkai honvédek zászlóit oda sem szabad átengedni, mivel Szabadkának nincs más oly ereklyéje, amely a magyar nemzet életébe belé volna keretézve.

A magyar városok mindegyikének multja tele van a dicsőbbnél dicsőbb események emlékeivel, muzeuma, ereklyetára, levéltára minden más városnak tele van szentebbnél szentebb reliquiákkal, nekünk szabadkaiaknak csak az a néhány dicsőséges zászlórongyunk van, s azt ha odaadjuk, semmink sem marad! . . .

Olyan honvédszászló, aminő a mienk tömérdek van Aradon, sőt van ott számtalan ékesebb is. A miénk ott eltűnik. Idehaza pedig lelkesíthet, hódít s fölemel!

Az olyan gazdag város mint Szabadka, szégyen ha az aradi ereklyemuzeumnak egy pár rongyos zászlót küld. Küldjön néhány száz forintot. Azzal e kegyelet által istápoltt fennkölt intézményt jobban megsegíti!

Hadják meg azt a dicsőséges zászló foszlányt a szabadkai fiataloknak . . . . Hadd tanuljon annak foszlányaiból hazaszeretetet . . . . .

Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak, jó ha azok a szabadkai ifjak közelében maradnak. Szükség is lehet még azokra . . . . .

Akkor nem lesz idő sem alkalom arra, elmenni értük Aradra . . . .

De minek is erőszakkal elvonni fiatalágunktól azt, hogy ne láthassa soha apáik dicsőségét.

?!

Kövesse inkább a szabadkai hatóság a rómaiak példáját! Se ne tartsa többé *ellakított lomtárban*, se ne *toloncozza* el fiai szemei elől a megközelíthetetlen távolba, de *állítsa ki közszemlére székesegyházunkban*, amint azt teszik a német, angol, francia és orosz nemzet fiai *nemzeti ereklyéikkel!*

A szabadkai honvédszászlókat nincs joga odaadni vagy eltoloncozni senkinek. És ha mégis megtörténne, *tiltakozzék az arra hivatott elem: a szabadkai fiatalság, s ne engedje* szülővárosát megfosztani egyetlen nagybecsű ereklyéjétől!

A sajtó támogatásáról biztosítjuk őket!

Honfiai üdvözlettel

Dr Váli Béla.

Az országos tornázás és torna-ünnepélyek után.

A mai korban, midőn minden nevelői tényező a szülei háztól kezdve, fel az egyetemig csak a szellemre gondol, mikor nevelésről beszél, szinte merésznek kellett tekintenünk gróf Csáky Albin közoktatási miniszternek kezdeményezését az országos torna-ünnepélynek rendezése körül.

Már már közmondássá vált a régi bölcs állítása, hogy „egész-éges testben lakozik egészséges lélek”. az ujjabkori nevelési rendszerben a testi nevelésnek csak alantass szerep jutott. Lehetett a gyermek vagy ifju sápadt, szűkmellű, görnyedt, az mind csak mellékes valami volt, csakha jól tudta leckéit, ha eszes fiú volt, szerettük és dicsőítettük. Tagadhatatlan, hogy örömteljes foglalkozás az, ha okos, eszes ifjút taníthatunk; amde hogy haszna is legyen a társadalomnak, a hazának szellemi tehetségeiből, elkerülhetetlenül szükséges, hogy egészséges testi szervezettel bírjon.

Eddigi közoktatási minisztereink, ha papiropon hangsúlyozták is a testgyakorlás szükségességét, az eszközöket nem találták meg, melyeknek hamupipőke szerepéből, melyre az összes tanintézetekben karhozattva volt, kiemelték volna. Tornáztak az ifjak, de mert mi sem serkentette és buzdította őket reá, csak immel-ámmal tornászott a legtöbb és csak azok üttek előszeretettel, kiket természeti ösztönök vitt reá.

Pedig elmúlt az idő, midőn Németországban a szabad tornaegyesületek megalkulását az állam azért, mert államveszélyes dolognak tartották, akadályozta. Ugy Németország, mint a többi nagy nemzetek ma a tornászatt iránt a legnagyobb jóakarattal tanúsítják ép azért, mert benne

oly eszközt látnak, mely a nemzetet nagygyá, hatalmassá teszi; a társadalomra pedig regenerálólag hat.

Ránk, magyarokra nézve a tornázás épen azért, mert nagy nemzet nem vagyunk, mert társadalmi életünk legkevésbé természetes. kettős fontossággal bír, amiért is azt minden lehető és rendelkezésünkre álló eszközzel kell népszerűsíteni, általánosítani.

Ilyen eszköz mindenek fölött az országos tornaverseny-ünnepély, melyeket a jelenlegi közoktatási-ügyi miniszter életbe léptetett, és melyeknek másodikika most, pünkösdi ünnepén folyt le a fő- és székvárosban.

Az ünnepély lefolyásáról megemlékezni ujjabban nem nem kívánunk; a fővárosi lapok eléggé bőven foglalkoztak vele, s irtunk róla mi is.

A fődolog az, hogy nálunk is rendeztetnek oly ünnepélyek, melyek hivatvák az ifju nemzedéket serkenteni arra, hogy testét edzze, testi erejét teljeszsze.

Az ókor olympusi játéka, és a középkor lovagjátéka jutnak eszünkbe, ha a jelenlegi torna-ünnepélyekre gondolunk; s ki nem ismerné azoknak messze kihatását a nemzet életére, ki nem tudná azt, hogy ép eme játékok tették azon korban ama nemzeteket oly nagygyá és hatalmassá, hogy most is bámulattal gondolunk reájuk?

Az ily versenyeket helyiekké is tették, s csak örvendünk hogy épen nálunk Szabadkán van *Vermes Lajos*, a ki áldozatot sem kimélve tartja a gymn. ifjúság versenyeit az országban páratlan palicsi verseny téren.

Törvénykezés.

Egy rémregény a büntető bíróság előtt.

Olvasóink előtt ismeretes az az eset, midőn f. évi január hó 20-án éjjeli 10 órakor Kis Dógyi Ádám szabadkai lakos azt a jelentést tette a rendőrségnél, hogy fél óra előtt hazamenve, nejt az ágyban halva illetve meglőve találta s nem tudja öngyilkos lett-e vagy úgy lőtték-e le, mert pisztoly is van az ágyon.

A rendőrség nyomban megejtette az előzetes nyomozásokat, azonban ezek semmi eredményre nem vezettek s így miután igen alapos gyanuokok támadtak arra nézve, hogy a tettes maga a feljelentő férj lehet, Kis Dógyi Ádám letartóztatott és átkísértetett a kir. ügyészséghez, ahol a sötét titok kiderítése végett Kis Dógyi vád alá helyeztetett. A kir. törvényszék erélyesen folytatta a vizsgálatot, de ez alatt sem merült fel semmiféle ujjab adat, mignem ez ügyben f. évi május hó 31-én végtárgyalás tartatott, mely hivatva lett volna az ügyben teljes világosságot kideríteni, de ez ez alkalommal sem sikerült és a vádlott teljes felmentésével végződött.

A tárgyalás menetét következőkben adjuk:

Az érdekes tárgyalás meghallgatása végett már a kora reggeli órákban egybeült a 7. és 8. kör lakosok kíváncsi tömege, ellepték a törvényszék végtárgyalási nagy terem bejáratát, úgy hogy csak belépti jegy mellett engedhették be a hallgatóságot. A végtárgyalást egy másik ügy előzvé meg, ez csak 11 óra körül vehette kezdetét, midőn a törvényszék dr. Vasdényei elnök, Crainiceanu és Magay szavazó bírák, valamint Szapary jegyzőből megalakulván a vádhatóság dr. Sélley kir. alügyész által képviseltetett, vádlottat pedig Szalay A. László ügyvéd védte. Magánpanaszoskép Kisteleki János az elhunyt testvére s ennek képviselőben dr. Horváth Móricz ügyvéd jelent meg.

A tárgyalási terem zsufolásig megtelt hallgatósággal és tikkasztó hőség mellett kezdte meg az elnök a tárgyalást vádlott részletes kihallgatásával, mi magában egy jó órányi időt vett igénybe. Vádlott minden hozzá intézett kérdésre határozottan és egész értelmes hangon válaszolt, nem árulva el teljes műveletlenségét és a hallgatóságra azt a benyomást tette, mintha legalább is egy pár középiskolát végzett volna. A vádat igen gondos és megfontolt érvekkel tudta magáról elhárítani és dacára az ellene 26 tanu által felhozott különféle terhelő vallomásoknak a törvényszék határozott adatokat arra nézve, hogy a tettes vádlott lett volna, kideríteni képes nem volt. A két legfőbb terhelő tanu Peics Klára szomszédasszony és egy másik szomszédbeli 10 éves Bartus József nevű kis fiu lett volna. Ez utóbbi a hallgatóság közt az annak idején oly nagy szenzációt keltett tiszta-eszlári perben nagy szerepet játszott Scharf Móriczkát emlékeztette, kinek szabatos előadása nagyon is elárulta a természetellenességet; a kis fiu mindent „látott és hallott“, de mindez csak igen gyenge támasznak mutatkozott, határozott döntő körülményre bizonyítékot nem szolgáltatott.

E 2 tanu kihallgatása után az idő előrehaladottsága folytán (d. u. 1 óra) a tárgyalás felfüggesztetett és 3 órakor a többi tanuk kihallgatásával kezdődött. A bizonyítási eljárás d. u. 6 órakor befejeztett, midőn az elnök az ügyésznek adta át a szót.

A vádbeszéd megkezdése előtt Szalay László ügyvéd védő, hivatkozva gyengélkedő állapotára s azon körülményre, hogy előzőleg d. e. 9 óra óta egy másik ügyben is egész napon át a tárgyalási teremben tartózkodik s így teljesen kimerülve védbeszédét nem tarthatja meg, — a tárgyalás elnapolását kérte. Azonban a kir. ügyész tekintettel arra, hogy csőtörtőkön ünnep van, pénteken és szombaton pedig hivatalos dolgok a városból távol tartják, ellenzi a védő halasztási kérelmét, mire az elnök 1/4 órai pihenőt rendelt és külön is felkérte a védőt, hogy tekintettel az ügyész által előadott okokra, tartsa meg védbeszédét. Erre Szalay László ügyvéd, akin a kimerülés és gyengélkedés dacára a negyedórai pihenésnek, tényleg észrevehető volt, — a törvényszék iránti tiszteletből megtartotta védbeszédét.

Dr. Sélley kir. alügyész ismert rokonszenves irányában, de egy kissé meszemenő fellengző, Zola egyik rémregényét emlékeztető vádbeszéddel akart a törvényszék kedélyére hatni s tényleg szépen kidolgo-

zott és finom irányban előadott vádbeszédjére egy esküdszék feltétlen marasztaló verdiktet hozott volna, és a hallgatóság már-már a bitófán látta a dráma befejezését, midőn ennek ellenében Szalay László védőügyvéd egyszerű de nyomós érvekkel a vádat ellensúlyozni igyekezett ennek egyes pontjait alaposan megcáfoltva s a törvényszék ez utóbbi álláspontjára helyezkedve vádlottat teljesen felmentette. Azonban tekintve hogy főbenjáró büntett és az ügy hivatalból is felterjesztendő — továbbra is letartóztatva hagyva, a mibe ügy vádlott mint védő belenyugodtak.

A kir. ügyész felebbezést jelentett be s ezzel a tárgyalás este 8 órakor véget ért. A folyosón összesereglett közönség közül „éljen“ kiáltások hallatszottak a védőügyvédre.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

A városi közbűgőhidon közfogyasztásra hatósági felügyelet alatt f. 1893. évi május hóban levágotott. Bika: 3 db. — Ökör: 21. — Tehén: 170. — Egy éven felüli borju 2. — Egy éven aluli 294. — Összesen 490 db. — mult havi arányhoz képest a fogyasztás jelentékenyen emelkedett.

Közönség köréből. *)

NYILTKÉRDÉS.

Tisztelettel kérdem a Ngos és Főtiszt. Prépost-Plébános Urat, van-e tudomása arról, hogy a bajai temetőben Balázs János temető ör, tehenét a sirhantokon legelteti?

Vajjon önként vette-e magának ezen — nem épen kegyeletes — jogot, vagy felsőbb engedélye van rá?

Egyáltalán ajánlatos lenne szigoruan meghagyni, hogy tehenét ne merészelje a sirhantokon legeltetni, vagy ha már annyira lelketlen és a holtak kegyelete nála éppen nem lenne meg, legeltesse tehenét este későn, nem pedig mikor legtöbb nép jár-kei az övéi sirjainál, hol éppen a tehen legelész. — Ennyit egyelőre. Szabadkán, 1893. június 3.

Egy katolikus.

Nem akarunk ok nélkül bántani senkit, utána néztünk a dolognak, és ez úgy áll, hogy a panaszosnak is igaza van, de a temető örnek is.

Balázs brindza Jánosnak van tehené, de csordára jár, s a mikor a fenti czikk írója a tehenet legelni látta, a tehen csordáról ment haza, s a temető közönség elől tért ki a sirok közé.

A felügyelet rossz, e miatt pedig a temető ör rovandó meg. Szerk.

HIREK.

— Az urnapi körmenet csütörtökön d. e. gyönyörű időjárás és a katolikus hívők óriás résztvevése mellett folyt le. Megjelent a hatóság, egyes hivatalok, testületek és a katonaság is képviselve volt. Az ünnepi menet a galylyal és zöld füvel behintett és diszített utcákon gomolygott végig, áhitattal állván meg az utcai oltárok előtt.

— Földünk Dr. Váli Ernő bpesti főorvos az ottani egyetem sebészeti karán mű-

*) E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

tő-sebészeti (opérateur) oklevelet nyert. Ugyancsak ő belügyminiszteri engedély alapján Bpsten nyilvános rendelőgyógyintézetet nyitott, melyben orr, fül és gégebetegnek nyerne díjtalan gyógykezelést.

— Érdekes eljegyzés ment véghez pünkösdi hétfőn. Vojnics Maximilián, Vojnics Félix atyja, eljegyezte magának özvegy Fratricsevitsnét, fia napát, A boldog főjegyzőnek most már napa, egyszersmind mostoha anyja is lesz.

— Szabadka sz. kir. város közrendészeti szabályrendelete értelmében felhívatnak az összes palicsi és kistompai ház és villatulajdonosok, miszerint a házukban vagy villájukban lakó, illetve ott tartózkodó egyéneknek, tekintet nélkül arra, hogy azok szabadkaiak-e vagy vidékiek, még saját személyüket sem véve ki, úgy megérkeztét, mint távozását 24 óra alatt a palicsi rendőrségnél (alsó nádás épület 26. szám) mulhatatlanul jelentsek be. A bejelentésre szolgáló űrlapok a palicsi rendőrségnél díjtalanul kaphatók. Ez intézkedések áthágói 2—50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, a pénzbüntetés behajthatlansága esetében pedig elzárással fognak fenytetni.

— Gátrekesz a Kossuth utcában. Napok óta ott diszeleg a Kossuth utcában a Dominus-féle ház előtt egy óriási földhalom, elzárja a gyalog és kocsis utat. Most a beállott esőzés folytán valóságos életveszéllyel jár az arra való közlekedés, saját szemünkkel láttuk, mikor egy ott elhaladó urinó a sártól elborított aszfaltjárán elcsúszva csupán lélekjelenetének köszönheti, hogy az ijedtségnél nagyobb szerencsétlenség nem esett meg vele. Polgármester ur, főkapitány ur! Mit jelent az hogy ezt türük? Hiszen maguk is arra sétálnak naponta vagy 8-szor! Tudtunkkal a városnak ez építkezéseknél kihányatott felesleges földet sokkal járatanabb utcákban is nyomban elhordatja közköltésen, mert hiszen tulajdonképen a városnak az ilyen kihányt földanyagra szüksége van a rendezetlen utak föltöltésére és csak nem sok idővel ezelőtt láttuk, egy kis mellék utcában, hogy a város fuvarosai amint kihányták a földet rögtön el is hordták onnan. Hogy ezt miért nem teszik a város legélénkebb és legdiszesebb utcájában? Sejtjük. De ha a városnak nincs szüksége a földre, miért nem hordatja el a vállalkozóval a földet.

— A Szt György és Szt Rókus külvárosban építendő templomok pályázatára beérkezett tervek f. évi június hó 1-től 8-ig a Pest szálloda nagytermében közszemlére kiállítvák, mely naponta d. e. 10-12 és d. u. 3—5 óra közt megtekinthetők.

— Egy szabadkai fiu sikere. A Budapesti Hirlap írja: Évek óta most történt először, hogy az országos tanárvizsgáló bizottság előtt valaki minden tárgyból kitűnő eredménnyel tett tanári vizsgálatot. Az illető jelölt mint értesültünk Popovich M. György szabadkai születésű, ki a magyar nyelvből s irodalomból, a földrajzból s történelemből állotta ki az ugynevezett alapvizsgálatot. Mind a három tárgyból kitűnő érdemjegyet nyert. A vizsgálat befejezése után Beöthy Zsolt, a tanárvizsgáló bizottság elnöke, buzdító szavak kíséretében hirdette ki e ritka fényes eredményt, melyet a hallgatóság, de a vizsgáló bizottság tagjai is éljenzéssel fogadtak.

— Iparos tanoncaink botrányos magaviseletére csak lapunk legutóbbi számában is figyelmeztettük rendőrségünket, azóta is számtalan panasz érkezett hozzánk, melyekből azt látjuk, hogy immár türethetetlen állapotokkal állunk szemben. A tanoncok a „vörös ökör“ iskola előtt hallatlan dolgokat visznek végbe. Az arra járó kocsikat erőszakosan megállítják. Meghajigálják a rajta ülőket s az illetők örülnek ha ép bőrrel menekülhetnek a helyszínéről. A gyermekek megbicskásszák egymást és oly éktelen lármát csapnak, hogy az egész környék fel van zavarva.

— Kiss János színgazgató, ki városunkban több éven át mint színész előnyösen működött és szerény modora által a közönség közbecsülését kivívta, f. hó 10-én kezd meg a palicsi Vermes-féle szinkörben jól szervezett társulatával előadásait a „Ozigánybáró“ című közkedveltségű operettel. A kezdő igazgatónak nagy anyagi áldozatába kerül a társulatnak tisztességes módoni együtt tartása és méltó arra, hogy a nagyközönség pártolja. Ismerve a szabadkai műpártoló közönség áldozatkésztségét, nem kételkedünk abban, hogy Kiss Jánost vállalatában hathatósan támogatni fogja. Ajánljuk a közönség pártfogásába. A bérlet, melynek gyűjtésével s az ezekért járó díjak felvételével Fabián László titkár van megbízva, igen előnyös.

— A szabadkai dalegyesület majálisa, mely tegnap lett volna Palicson megtartandó, a közbejött kedvezőtlen időjárás miatt f. hó 7-ére halasztatik. Bővebb értesítést falragaszok útján fognak közzétenni.

— A palicsi villamos vasut épül, de már csak 3 ember dolgozik. A földmunkákat maholnap készen lesz. Sínek is — amint ezt már említettük — meg vannak rendezve, de hogy lesz-e, azt nem tudjuk. Az bizonyos, hogy az ut szépen ki van egyengetve s bizonyos az is, hogy ebből nagyon jó gyalogut fog válni, de hogy villamos vasut legalább egyhamar lesz-e, az igen kétséges. Kívánjuk, hogy mi csalódjunk.

— A Palicsra vezető ut kövezete szerződés szerint f. évi június 1-ére elkészült. Átadatott a forgalomnak is, azonban a hengereléssel ma sincsenek készen. Az uttest a közlekedésnek átadatott, azonban sok kívánni valót hagy maga után. Hivatalosan átvéve nincs, de átvenni nem is szabad, mert a polgármester törvényellenes dolgot cselekedett, amikor országot kövezése helyett egy mellékutat köveztetett ki. Hinni szeretnők, hogy a főispán figyelmét ez a körülmény nem fogja kikerülni és tudni fogja, hogy ilyen visszaélés esetén mi a kötelessége.

— „Iparos és kereskedők köre“ lesz a címe ama korszerű új társas körnek, a melyben immár több mint 200 tag polgárainknak a címnek megfelelő osztályából beiratkozott s a jövő vasárnap e hó 11-én 9 órakor tartja meg alakuló gyűlését a „Pest“ szálloda nagytermében, mire olvasóink figyelmét felhívjuk, egyszersmind pártfogásba ajánlva az érdekelteknek.

— Tüzeset. F. hó 2-án Reif Antal 7. körű asztalos háza d. e. 10 órakor kigyulladt s teljesen leégett, az oda érkezett tűzoltóság már csak a szomszédház — mely szinte lángra kapott — megmentésére szorított. Ezer a szerencse, hogy nagyobb szél nem fújt, különben az egész környék

veszélyben forgott volna. Reif nagy kárt szenvedett, mert úgy a házban mint a padlásokon felhalmozott bútor mind hamuvá égett. Nem hagyhatjuk ezuttal megróvás nélkül a városi tűzoltóságot. Az összes csövek hibásak és több víz — amiben úgy is hiány volt — nem az égő elemre ment, hanem használatlanul elpocsékolatott. Hát nem tudja a parancsnok mielőtt használja a csöveket, hogy ezek rosszak?

— Hol esett el II. Rákóczy György? Az erdélyrészi Kárpát-egyesület kolozsmegyei osztálya programjába vette a kirándulások alkalmával a történetileg nevezetesebb helyek felkutatását és megjelölését. Az osztály élén Szádeczky Lajos dr. egyetemi tanár áll, kinek vezetésével igen fontos ténnyt állapított meg a napokban egy kiránduló társaság. Kolozsvártt ugyanis általános közhit, hogy II. Rákóczy György fejedelem Kolos-Monostor határán esett el, illetve sebesített meg: e hely meg is van jelölve egy emlékkal. Szalárdy krónikája és más egykorú kútfők alapján a Kárpát-egyesület kolozsmegyei osztálya meghatározta pontosan, hogy az emlék tulajdonképpen rossz helyen van, mert a fejedelem a Szász-Lóna között folyó patak mellett hullott le lováról, mikor a patakon átugratott és így az emlékek a szász-lónai hid mellett volna méltó helye.

— Örült csendőr. Péterváradról jelentik, hogy ott a kórház emeleti ablakából egy elmebeteg csendőr leugrott és az ablak alatt dolgozó telefon-munkás fejére esett. A munkás szörnyet halt, míg a csendőr sértetlen maradt.

— Orth János kísért. Orth János ismét kísért. A berlini Názareth-templom-kertjében m. hó 14-én egy beteg embert találtak s a rendőrök kórházba szállították, hol az m. hó 19-én meg is halt. Ruhájában egy levelet találtak ezzel a címmel: „Orth Jánosnak.“ Most az egész rendőrség mozgósítva van, hogy a titokteljes egyén kilétét megtudják.

— Kirabolt vonat. Amerikában a Missouri-Pacific vonal egyik gyorsvonatját mult hó 25-én egy rablóbanda St.-Louis körül megtámadta. A podgyáskocsikat dinamittal fölrobbantották, a pénzszekrényeket föltörték s négyezer dollárt elraboltak.

— Amerikai hirdetés. A „New-York Herald“ apró hirdetései közt találtuk ezt a kedélyes kis közleményt: „A feleségemnek, Mariannának, nyoma veszett, ha ugyan el nem lopták valahol. Ezenuel tudatom, hogy beverem annak a fejét, aki visszahozza. Kölösönt mindenki adhat az asszonynak, ha van kedve és pénze hozzá de mivel eddig a saját adósságomat se fizettem ki, nem igen valószínű, hogy a feleségem adósságait kiegyenlítsem.“

CSARNOK.

A szegedi boszorkányperben hozott ítélet.

A szegedi régi boszorkányperben hozott ítéletre akadtak a napokban Szegeden. Ezt az ottani bölcs városi tanács hozta meg másfél századdal ennek előtte, s egyszerűre nem kevesebb, mint tizennégy embert juttatott a gályára, köztük egy Dugonicsnak az özvegyét is, azért, mert „ördögök közé éjjeli gyűlésekben és játékaikban

szorgalmasan járni és jelen lenni és ottan enni-innya nem átalották.“ A nevezetes ítélet eképpen szólott:

Sententia:

Az ezer hétszáz huszon nyolczadik esztendőben Szent-Jakab havának 21-ik napján ezen Ttts Ns S. Szeged kir. Várossáknak Tanácsa végzéséből a jóknak tovább való megmaradására, és a gonoszoknak rettentő és irtóztató példájokra ezen jelenvaló személynek Isten s' a világ ellen tett gonosz cselekedetét minden renden levő Uraiméknak ezen sulyos Sententiája által eleibe terjeszti, miképpen t. ezen gonosztévő és boszorkány Rósa Dániel ki is Martonoson született, mintegy 82 esztendő, nem gondolván Isten s Világ Törvényeivel, sem azoknak kemény büntetéseivel, a Mindenható Teremtő Istent, Boldogságos Szűz Máriát és Istennek minden szenteit megtagadni, és a szent keresztiségről lemondani, a keresztény hitről leesküdni, Istennek szent parancsolatait és az Anyaszentegyháznak szentségeit félretévén s letapodván, a pokolbéli sáttánnal szövetségben, nekik örökös hűségre és szolgálatokra magát adni, hogy soha a Krisztus Urunktól rendeltetett igaz hitre vissza térni, sem az Ur Isten parancsolatait megtartani nem akarja, hanem örökre nekik engedelmeskedni az ördögök közé éjjeli gyűlésekben és játékaikban szorgalmasan járni és jelen lenni és ottan enni innya, a sáttán parancsolatit kedvek szerint véghez vinni és az igaz Isten helyett őket imádni és tisztelni, és Krisztus drága vérével megváltott lelkét és testit Szent lélek Istennek edényit a Pokolbéli sáttánnak kötelezni és rabjává tenni és így mind az Istentelenségnek és mind az örökké való kárhozatnak tartására lenni és már 50 esztendőkül fogvást az ördögnek szolgálván.

Fő kapitányi és vezéri tisztességben lévén, számtalan ártatlan személyeket tetekben megnyomorítani és életektől is megfosztani, s a több bűbajos Boszorkányok minden gonoszságát és Istentelen cselekedeteket parancsolni és végben vitetni, nem különben a földnek termékenységét és zsirját elvenni, az esőt elkötvén, Török Országi Boszorkányoknak eladni, egy szóval a pokolbéli ördög által kigondolható isszonyu gonoszságoka és szegény-ségétoepesztő károkat vgeben vinni és más alatta való Boszorkányos Társai által végben vitetni és ezen ördögi Praktikára sok számtalanókat elhódítani és elrontani magával együtt az örök gyehennára adni nem félemlert és nem is szörnyűködött. — Azért Hazánk első törvényei szerint úgy mint Tripart. 3 ik részének 23-ik titulusa és Praxis Czim. 60-ik act. és más törvények szerint másoknak rettentő példájokra, az igazoknak tovább való megmaradásokra az tüzre elevenen Szententiaztatik.

Ugy nem különben Katona Ferencz, Martonoson született 60 esztendő 47 esztendőtől fogva, Nagy Anna Olyvén született 65 esztendő boszorkán, Szonda Kata, Tóth Örsze, született Bujakon, Hasza Borbála Árokszállási, Novák Margit, Dugonits Mihály özvegye. Szántó Mihály, Kovács Pál, Borbola Ferencz, Dantsó János Szél Zsuzsa, Rósa Dáni felesége — Malmos Kata — Koncz Sára alias Rohonka.

NILY-TÉR.*

HENNEBERG G (cs. kir. udvari állító) selyemgyára Zürichben, privat-megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 król II frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima csikos, koc kázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba zimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Arczfesték és arczpor

gyakran annyira sértik a bőrt, hogy már rövid idő múlva azok jelei az arczon észlelhetők; ezen bajnak elejét veendő, használja minden nő a bécsi Parfumerie Equitable nyírfabalzsam-szappanát és meggyőződik, hogy nevezett gyártmány teljesen nélkülözhetetlen.

Egy darab 35 kr. Kapható: **Geiher Gyula** és **Sugár Manó** üzleteiben **Szabadkán**.

* E rovatban közlöttékért nem felelős a szerk

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

SZALAY LÁSZLÓ A.
ügyvéd.

Üzlet helyiség változás.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é közönséget, hogy

kocsigyártó üzletem

f. é. ápril hó 24-től kezdve I. kör **Veselényi-utca 212. sz. saját házamba tettem át.** Kérem a n. é. közönséget eddig bennem helyezett bizalmat továbbra is fenntartani.

A m. t. közönség b. pártfogását kérem, tisztelettel

Tary Pál.

12-4

ZACHERLIN
vásárlásnál tessék óvatos lenni!

Vevő: „Nekem nem kell bontott rovarpor, mert Zacherlint kértem!... Ezen különlegességet joggal dicsérik. Mint a legjobb szert mindennemű rovar ellen és azért csakis „Zacherl“ névvel ellátott „lepecsételt üveget“ fogadok el!

Szabadka	Antunovics Károly	Szabadka	Roth Béla	Ó-Kanizsa	Binnenfeld János
„	Deesy Dezső	„	Roznofsky József	„	Lamberger R.
„	Farkas J.	„	Singer Adolf	„	Szilágyi Sándor
„	Frank S.	„	Stojkovic Dóme	„	Szilágyi Antal
„	Gálfi György gyógyszer.	„	Sugár Manó	Topolya	Ertinger József
„	Klein Géza	Eacs-Almas	Martinovics Béla	Zenta	Zettin József
„	Kritzmanits János	„	Rosenberger Adolf	„	Singer M. fia
„	Linzer András	Halas	György József	„	Nikolitz Alajos
„	Mamuzsich Antal	„	Hirboger Károly	„	Buchwald J.
„	Milkó S. és fia	„	Kohn Antal	„	Grosz Gyula
„	Milassin Illés	„	Kohn Lipót	„	Habermann Dezső
„	Reiter Károly				

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jetenléte megóvjá a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérsek**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézményeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás**; Bécsben: **dr. Bamberger, dr. Duschek**, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyzszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

præservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványviz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

2857. 1893. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közzírre teszi, hogy Milkó Sámson és neje mint néh. Milkó Ignác örökösei végrehajthatónak Kálnoki és Simon budapesti cég végrehajtást szenvedő elleni 57 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén levő a szabadkán fekvő a szabadkai 4330. sz. tkjében A 4778. hrsz. a. foglalt és fele részben Keller József, másik fele részben Kálnoki és Simon budapesti cég nevén álló és az 1881. évi 60. t.c. 156. §-ának c. pontja értelmében egészben elárverezendő ház, udvar és kertre.

Az árverést 1858 frt 50 krtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi június hó 21-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai tkvi hivatalban, az árverési feltételek értelmében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 185 frt 85 kr közzpenzen, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1893. évi március hó 15. napján. A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Szerdahelyi Sándor
kir. tszéki bíró.